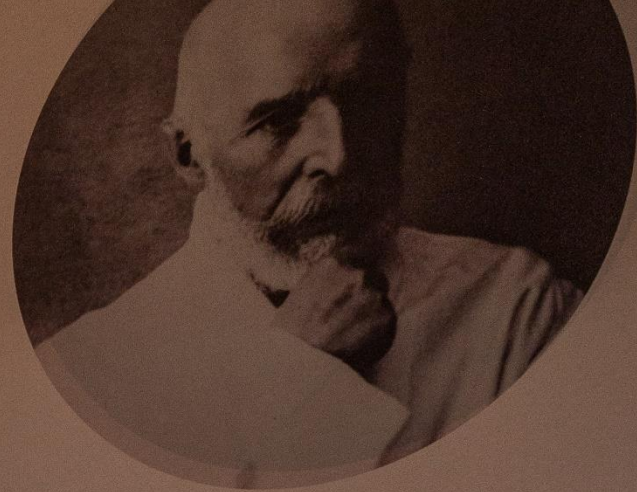

Årsrapport

2023

BYMUSEET.

EN BANEBRYTENDE OPPDAGELSE A GROUND-BREAKING DISCOVERY

Bergenslegen Gerhard Henrik Armauer Hansen (1841-1912) var en av sin tids mest fremtredende vitenskapsmenn. I 1873 identifiserte han leprabakterien: *Mycobacterium leprae*. På mange språk bærer sykdommen i dag hans navn: f.eks. Hansen's disease.

Oppdagelsen av leprabakterien var et vitenskapelig gjennombrudd. Dette var en forutsetning for at sykdommen kunne diagnostiseres entydig, behandles og kureres. I dag finnes effektiv behandling, som gjør at antallet tilfeller går stadig nedover selv om lepra ikke er utryddet på verdensbasis.

Armauer Hansen ble anerkjent og berømt nasjonalt og internasjonalt mens han levde. Bysten som ble avduket til hans 60-årsdag og den storlagne sørgehøytideligheten ved hans bisettelse i 1912 vitner om dette. 100-årsjubileet for leprabakteriens oppdagelse ble markert stort, også i Norge, hvor det ble utgitt frimerker og minnemedaljer. Redd Barnas innsamlingsaksjon LEPRAS 73 støttet Armauer Hansen Research Institute i Addis Abeba, og dette ble begynnelsen på TV-aksjonene vi har i dag. Hansen er fremdeles en berømt i deler av verden, men i takt med sykdommens tilbakegang blir han mindre kjent.

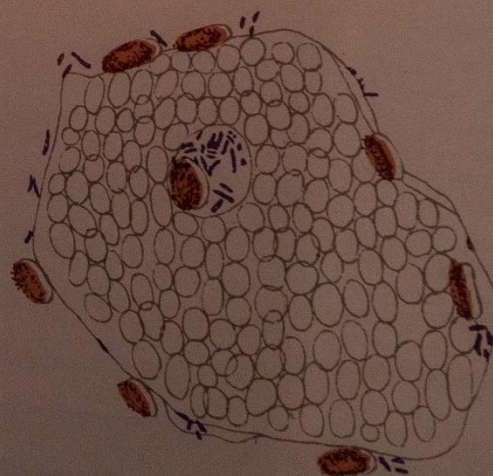
Denne utstillingen vil vise oppdagelsen, de vitenskapelige nyvinningene som gjorde den mulig, og hva den nye kunnskapen førte med seg.

The physician Gerhard Henrik Armauer Hansen (1841-1912) was one of the most prominent scientists of his day. In 1873, he identified the leprosy bacterium: *Mycobacterium leprae*. In many languages bears his name, for example, Hansen's disease.

The discovery of the leprosy bacterium was a scientific breakthrough that was a prerequisite for definitively diagnosing, treating and curing leprosy. Leprosy has not been eradicated but there is now effective treatment, which means the number of cases is constantly decreasing.

During his lifetime, Armauer Hansen received national and international recognition and fame. The bust that was unveiled for his 60th birthday and the grand memorial service at his funeral in 1912 bear witness to this. The 100th anniversary of the discovery of the leprosy bacterium was commemorated on a grand scale. In Norway, postage stamps and medals were issued. The Save the Children fundraiser, LEPRAS 73, in support of the Armauer Hansen Research Institute in Addis Abeba, marked the beginning of today's national TV fund-raising. Hansen is still a well-known figure in many parts of the world, but as the disease wanes, so does his fame.

This exhibition will explore the discovery of the bacterium, the scientific advances that made it possible, and what the new-found

FORORD	4
1 INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN	5
1.1 ORGANISERING	5
1.2 HANDLINGSROM, STRATEGIER OG LANGSIKTIGE PLANER	6
2 HOVEDTALL	7
3 FINANSIERING OG ØKONOMISK UTVIKLING	8
3.1 FINANSIERING	8
3.2 ØKONOMISK UTVIKLING	9
3.2.1 EGENINNTEKT	9
4 ÅRETS AKTIVITETER – MÅLOPPNÅELSE	12
4.1 FORMIDLING: FORMIDLING, MANGFOLD OG INKLUDERING	12
4.1.1 UTVIKLING I TOTALT BESØKSTALL	12
4.1.2 UTSTILLINGER OG PUBLIKUMSTILBUD	15
4.1.3 DIGITAL FORMIDLING	20
4.1.4 VERDENSARV	22
4.1.5 UTVIKLINGSPROSJEKTER	22
4.1.6 MANGFOLD OG INKLUDERING	24
4.1.7 PEDAGOGISKE TILBUD	26
4.1.8 IMMATRIELL KULTURARV	27
4.1.9 FRIVILLIGHET	29
4.1.10 MARKEDSKOMMUNIKASJON	29
4.2 FORNYING: INNOVASJON, BYGGUTVIKLING OG BÆREKRAFT	31
4.2.1 BYGGUTVIKLING	31
4.2.2 SIKKERHET	32
4.3 FORVALTNING: STYRKING AV FORVALTNING OG UTVIKLING AV SAMFUNNSROLLE	33
4.3.1 SAMLING	33
4.3.2 BYGNINGSVERN	36
4.3.3 HAGE- OG PARKFORVALTNING	37
4.4 FORSKNING: KUNNSKAPSPRODUKSJON OG SAMARBEID	39
5 ÅRSREGNSKAP	41

Etter syv år kunne daværende arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen endelig gjenåpne hele Rosenkrantzårnet. Flott feiring av Statsbyggs restaurering, med solbærsaft, taler og et aldri så lite besøk av "Magnus Lagabøter, og Ingebjørg Eriksdatter". Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

Eivind H. Hermansen Styreleder
Marianne L. Nielsen Direktør

FORORD

Bymuseet er satt til å forvalte en uerstattelig samling bygninger. Deler av denne bygningsarven er ikke bare av lokal betydning, den har stor nasjonal og internasjonal relevans, som Damsgård Hovedgård og St Jørgen Hospital og Kirke.

Forvaltningen av de kulturhistoriske byggene er krevende sett i lys av et våtere og villere klima, som fører til vedlikeholdsbehov som er kostbare og overskrider museets ordinære driftsbudsjett. Dette året er det iverksatt ambisiøse tiltak for å hindre tap av verdier. På St Jørgen, Lepramuseet, utforskes alvorlige setningsskader og fuktproblematikk gjennom et omfattende overvåkingsprogram, og på Damsgård Hovedgård er museets håndverkere i gang med utvendig restaurering og omlegging av tak. Begge prosjektene har krevd ekstra offentlige tilskudd og vil også gjøre det de neste årene.

Museet har i 2023 hatt en svært gledelig økning i antall besøkende, med totalt 182 468 publikummere. Til sammenligning hadde vi i toppåret 2016 202 360 besøkende. Dette er vi er veldig fornøyde med, men museet vil jobbe videre for enda større publikumsoppslutning, med Bymuseets rettesnor, kvalitet i alle ledd!

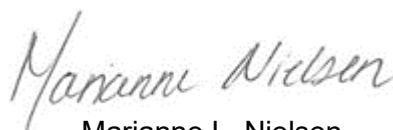
2023 var også et nasjonalt jubileumsår som markerte at det var 150 år siden Gerhard Armauer Hansen oppdaget leprabasillen. Oppdagelsen er antagelig den største hendelsen i Bergensforskingens historie. Og den hører naturlig nok hjemme hos oss. Bymuseet markerte det nasjonale jubileet med både utstillinger og en omfattende digital satsing som skal bidra til å gjøre historien om sykdommen og lepraforskning i Bergen mer tilgjengelig for et allment publikum, både lokalt og internasjonalt. Året ble ellers viet byens kunnskapshistorie gjennom et omfattende program der vi særlig har søkt å nå det lokale publikum.

Bymuseet jobber aktivt med å nå ut til et bredt publikum og har en rekke samarbeid med lokale lag og foreninger. I 2023 har frivilligheten kommet tilbake i full kraft etter pandemien. Våre frivillige er med på å tilrettelegge for overføring av immateriell kulturarv, gi verdifull hjelp og skape møteplasser og felleskap. Dette er en uvurderlig del av vår virksomhet.

Vi vil avslutte med å takke Bymuseets alltid like engasjerte ansatte, frivillige, styremedlemmer og selvfølgelig våre besøkende. Det er deres innsats som driver oss framover og bidrar til kvalitetsheving og utvikling!

Eivind H. Hermansen
Styreleder

Marianne L. Nielsen
Direktør

1 INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN

Stiftelsen Bymuseet i Bergen er et kulturhistorisk museum med oppgave å drifte 9 byhistoriske museumsanlegg i Bergen i tillegg til en brannhistorisk samling og Regionalt Pilegrimssenter Bergen.

Bymuseet i Bergen består av: Gamle Bergen Museum, Rosenkrantzårnet, Håkonshallen, Bryggens museum, Bergens Skolemuseum, Lepramuseet, St. Jørgens Hospital, Alvøen Hovedbygning, Damsgård Hovedgård og Hordamuseet.

1.1 ORGANISERING

Styret

- Eivind H. Hermansen (styreleder) med Anne Brit Reigstad som vara (oppnevnt av Bergen kommune)
- Evy Greve (nestleder) med Magnus Vollset som vara (oppnevnt av Representantskapet)
- Øivind Sørbø Johannessen med Svein Anders L. Dahl som vara (oppnevnt av Representantskapet)
- Anne C. Brun med Siri Skretting Jansen som vara (oppnevnt av Representantskapet)
- Harald Queseth med Ann Kristin Ramstrøm som vara (oppnevnt av Bergen kommune)
- Gina Barstad med Agnes Hoshovde Bernes som vara (oppnevnt av Hordaland fylkeskommune)
- Elin Johannessen med Leander Riple Vetti som vara (valgt av de ansatte)
- Baard Skogrand med Grete Eilertsen som vara (valgt av de ansatte)

Representantskapet

Representantskapet er et rådgivende organ for museet der oppretterne av stiftelsen og andre viktige samarbeidsparter er representert.

Representantskapet hadde følgende medlemmer i 2023:

- Gustav Bahun fra Stiftinga Hordamuseet (leder)
- Rune Rosendahl fra Bergen Brannhistoriske Stiftelse
- Even Berge fra Stiftelsen Bryggens Museum
- Cecilie Fasmer Stang fra Stiftelsen Alvøen Hovedbygning
- Bjarne Graabræk fra Stiftelsen Gamle Bergen Museum
- Lorentz Irgens fra Stiftelsen St. Jørgens Hospital
- Siri Skretting Jansen fra Universitetet i Bergen
- Diane Alexandra Berbain fra Bergen Kommune
- Peter Kolderup Greve fra Bergen Næringsråd
- Ragnhild Botheim fra Bergen Byarkiv

Ledergruppen

- Direktør Marianne L. Nielsen
- Nestleder/Kommersiell leder Astrid M. Strømsnes
- Administrasjonsleder Marius Hausken
- Utstillings- og formidlingsleder Kari Skarprud Pettersen
- Avdelingsleder byggutvikling og drift Øystein Helgesen
- Avdelingsleder bygningsvern og samlingsforvaltning Åse Tveitnes

Bymuseet har siden etableringen i 2005 vært organisert i fagavdelinger på tvers av enkeltmuseene, og vi samler på denne måten kunnskapen og kompetansen Bymuseet besitter i sin helhet for best mulig måloppnåelse på alle områder.

Ansatte og arbeidsmiljø

Bymuseet hadde i gjennomsnitt 61 ansatte i 2023, tilsvarende 53,01 årsverk. Noen kortere engasjement, samt sesongtilsatte museumsverter utgjorde 15,02 årsverk i 2023. Til sammen 68,21 årsverk. I tillegg til lønnet arbeid ved museet var det stor frivillig innsats.

Samarbeidsutvalget har avholdt møter hver måned, unntatt juli, august og desember. Til sammen 9 møter i løpet av året. I tillegg kommer møter i forbindelse med det lokale lønnsoppgjøret. Det ble avholdt fire ordinære møter i arbeidsmiljøutvalget i 2023. Det ble avholdt fire verneombudsmøter i løpet av året.

Sykefravær og ulykker

Totalt sykefravær i 2023 var på 5,7 % mot 5,5 % i 2022 og 4,7 % i 2021.

Det foreligger 16 registrerte avvik i 2023. Et av avvikene klassifiseres som personskade, men heldigvis med mindre sårskader på den ansatte som var involvert.

Likestilling

Stiftelsen praktiserer likestilling mellom kjønnene i sin ansettelse- og personalpolitikk. Det var i 2023 ansatt 31 kvinner og 30 menn i faste stillinger med stillingsandel over 20 % i museet. Den gjennomsnittlige lønnen for 100% stilling for faste ansatte i museet var hhv. 617 670 for kvinner og 591 909 for menn. Ledergruppen besto av fire kvinner og to menn.

1.2 HANDLINGSROM, STRATEGIER OG LANGSIKTIGE PLANER

Ny strategiplan for Bymuseet med mål om å utvikle en strategi som legger til rette for fortsatt bærekraftig drift, vekst og fornyelse for museet er under utarbeidelse.

2 HOVEDTALL

Besøkende

Totalt antall besøkende 2023: 182 468, herav:

- 159 837 besøkende som fikk formidling i museets regi
- 126 786 betalende museumsgjester
- 11 649 elever i skole og barnehage, inkludert videregående skole og høyere utdanning
- 22 631 personer har besøkt museene våre som en del av et utleiearrangement
banketter, middager, mottakelser, møter, konserter med eksterne arrangører

Bygninger og gjenstander i museets samling

- 105 kulturhistoriske bygninger
 - 32 av disse er fredet
- 4 hageanlegg
- 92 464 kulturhistoriske gjenstander
 - 39 682 er registrert i databasen primus
 - 14 463 er tilgjengelig på Digitalt Museum
- 88 425 fotografier
 - 1722 er registrert i databasen primus
 - 1691 er tilgjengelig på Digitalt Museum
- 191 gaver mottatt i 2023
- 170 gjenstander avhendet i 2023

3 FINANSIERING OG ØKONOMISK UTVIKLING

3.1 FINANSIERING

Bymuseet finansieres hovedsakelig gjennom tilskudd fra Kulturdepartementet, Vestland fylkeskommune og Bergen kommune, samt egeninntjening fra salg i butikk, billetter, arrangementer og utleie av lokaler, boliger, og kontorfasiliteter.

Opptjente tilskudd	2023	2022
Driftstilskudd fra Stat	20 715 000	19 705 000
Driftstilskudd fra Vestland	8 768 892	8 472 359
Driftstilskudd fra Kommune	14 187 000	13 778 181
Andre offentlig driftstilskudd	-	2 254 388
Tilskudd andre Offent.KUD	-	810 000
Gaver og gaveforst.(2980)	1 518	393
Inntektsføring ikke offentlig	812 189	570 822
Inntektsføring ikke offentlig. Avskrivning	472 154	439 750
Inntektsf. invest.tilskudd Båthall	872 292	872 292
Inntektsført invest.tilskudd	130 320	130 320
Inntektsføring Offentlige	6 589 161	5 626 422
Inntektsføring (offent.) Avskrivning	6 000 442	6 078 979
Sum Opptjente tilskudd	58 548 969	58 738 906

Egeninntjening	2023	2022
Salgsinntekter	3 122 861	1 975 552
Billettinntekter	13 347 483	10 012 823
Leieinntekter	10 733 031	10 190 726
Sum Egeninntjening	27 203 375	22 179 101

Til	Om	Beløp søkt	Beløp innvilget
Kulturdepartementet	Driftstilskudd 2024	27 699 000	21 470 000
Vestland fylkeskommune	Driftstilskudd 2024	11 503 000	9 295 000
Bergen kommune	Driftstilskudd 2024	14 987 000	15 015 000
Bergen kommune	Magasin veteranbrannbiler Arna 2024	550 000	316 000
Bergen kommune	Nytt Brannmuseum 2024	803 000	803 000
Bergen kommune	Driftstilskudd 2024	450 000	444 000
Vestland Fylkeskommune	Kulturelt utviklingsprogram KUP 2023	300 000	300 000
Bergen kommune	Tilbud til Den Kulturelle spaserstokken BK på program Skitt fiske	134 880	134 880
Sum søknader driftstilskudd		56 426 880	47 777 880
Bergen kommune	Leketøyssamling Gamle Bergen Museum	300 000	100 000
Gamle Bergen Jubileumsfond	3 stk varmpumper Njords bod	60 000	60 000
Bergen kommune	Utfasing eldre el armatur Bryggens Museum	176 420	174 209
Bergen kommune	Sikring St Jørgens Kirke	150 000	150 000
Bergen kommune	Tilstandskartlegging og energianalyse	450 000	450 000
Bergen kommune	tilskudd til montering av vinduer i nyhavnsvn 4	250 847	250 847
Bergen kommune	Utskiftning av gulv Bryggens Museum	386 027	386 027
Stiftelsen Uni	Ventilasjon (Luftkvalitet) og SD anlegg	400 000	400 000
Gamle Bergen Jubileumsfond	Fotosamling Gamle Bergen	500 000	350 000
Vestland Fylkeskommune	"Museumsløft" - Finansiering utredning konsolidering Gulating	250 000	250 000
Vestland Fylkeskommune	Restaurering av Urmakerhuset	700 000	300 000
Stiftelsen UNI	til elektronisk låssystemer i magasiner og museer	302 000	100 000
Kulturdepartementet	Magnus Lagabøte-jubileum - Landslova 750 år	2 000 000	2 000 000
Vestland Fylkeskommune	Magnus Lagabøte-jubileum - Landslova 750 år	600 000	600 000
Bergen kommune	Magnus Lagabøte-jubileum - Landslova 750 år	2 000 000	1 500 000
Bergen kommune	Publikumsbygg (engangstilskudd)	-	2 000 000
Sum søknader prosjekttilskudd		8 525 294	9 071 083
Sum alle søknader		64 952 174	56 848 963

3.2 ØKONOMISK UTVIKLING

Driftsinntektene økte fra kr 80 198 007 i 2022 til kr 85 752 343 i 2023, noe som i hovedsak skyldes betydelig økning i egeninntjening på både salgsinntekter og billettinntekter i 2023.

Driftskostnadene økte fra kr 81 761 705 i 2022 til kr 87 111 685 i 2023. Økningen skyldes i hovedsak høyere lønnskostnader i 2023 pga. høyere aktivitet og lengre åpningstider, i tillegg til høyt lønnsoppgjør i henhold til tariffavtale i 2023. I 2023 har varekostnader en stor økning på grunn av det økte butikkssalget.

Driftsresultatet er et underskudd på kr 1 359 342 i 2023 mot et underskudd på kr 843 698 i 2022. Årsresultatet er likevel bedre i 2023 enn 2022 pga. høyere renteinntekter i 2023. Årsresultatet er et overskudd på kr 471 396 i 2023 mot et underskudd på kr 97 281 i 2022.

Egenkapital pr 31.12.23 er kr 22 999 633 mot kr 19 582 115 pr 31.12.22. I tillegg til årsresultatet og estimatavvik pensjon, skyldes økningen i hovedsak fusjon med Stiftinga Hordamuseet som gir en økning i grunnkapital på 1 994 239.

Omløpsmidler (beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l.) utgjorde pr. 31.12.2023 kr 57 427 776 mot kr 55 615 132 i 2022. Samtidig er den kortsiktige gjelden økt fra kr 27 061 309 i 2022 til kr 34 775 133 i 2023, dette skyldes i hovedsak økning i leverandørgjeld og investeringstilskudd.

Mesteparten av Bymuseets likviditet er bundet til prosjekttilskudd, og museets likviditetsgrad pr. 31.12.2023 er 165%.

3.2.1 EGENINNTJEKTING

Bymuseet har hatt en positiv utvikling i egeninntjening fra 2022. Egeninntjeningen i 2023 utgjorde 32 % av omsetningen, mot 27 % i 2022. Veksten i egeninntjening tilsvarer mNOK 5,0 og 23 % vekst. Veksten omfatter både billettinntekter (32 %), salgsinntekter (56 %) og leieinntekter (4 %). Økningen i billettinntekter og salgsinntekter er relatert til en sterk økning i antall betalende besøkende. Bymuseet hadde 126 786 betalende besøkende i 2023 mot 107 023 i 2022. En vekst på 18,5 %. I januar og deler av februar 2022 var det fortsatt restriksjoner relatert til pandemien.

I forhold til leieinntekter har Bymuseet sett seg nødt til å stenge noen tilbud, som kunne resultert i høyere omsetning. Eksempelvis har Auditoriet ved Bryggens Museum begrenset kommersiell verdi grunnet tekniske utfordringer som vil kreve investeringer for å utbedre.

ARRANGEMENTSUTLEIE

Hordamuseet – Tøsdalsløa / uteområdet /kafe hovedbygning: Tøsdalsløa og kafeen har vært utleid til ulike arrangementer, inkludert Spikkefestival, Tidsreisens rollespill, Kongshirden 1260, Bjørgvin Marknad og Råseglseminar ved Forbundet KYSTEN, Oselvarverkstaden og Vestland fylkeskystlag. Safari Catering har også arrangert selskaper på disse stedene.

Gamle Bergen Museum – Torvsalen: Torvsalen har blitt leid ut til ulike arrangementer gjennom Safari catering og møter for lokale borettslag. Bergen Kammerkor og Ole Bull Kammerkor har leid lokalet til konserter åpne for publikum. På grunn av høye strømkostnader har utleievirksomheten hovedsakelig funnet sted fra midten av april til midten av oktober.

Skolemuseet: Første etasje på Skolemuseet har vært utleid til 3 seminarer. Vi ønsker å tilby en introduksjon av Skolemuseet ved all utleie. Bergen Kompetansesenter for læringsmiljø, Senter for Internasjonal Helse UIB og Direktoratet for Høyere Utdanning og Helse har alle hatt en eller flere møtedager på museet.

Bryggens Museum – Auditoriet: Auditoriet på Bryggens Museum har vært utleid til Kongress og Kultur AS i 2023, men ellers ingen utleie på grunn av oppgraderingsprosjekt.

Alvøen Hovedbygning – Hagen: Sommerkonserter i regi av Alvøen Lokalforening og Stageway. Totalt 2000 besøkende.

Håkonshallen /Rosenkrantzårnet: Til sammen 92 arrangementer i HH og RT i 2023. Fordelt på 51 konserter, 8 middager/ banketter, 2 lunsjer, 14 mottakelser, 8 seremonier, 3 betalte riggedager, 5 fortellinger fra festningen, og 1 regjeringskonferanse. Til sammen 13 779 personer. To av mottakelsene var i RT med 68 personer. Kongen var på lunsj i forbindelse med bispevigslingen, kongen og dronningen på festspill-lunsjen, kronprinsen og statsministeren mfl. på regjeringskonferansen One Ocean Week.

KAFEDRIFT

Gamle Bergen Museum

Bymuseet ønsket å kunne tilby enkel servering til besøkende i Gamle Bergen i sommersesongen. Den gamle leketøysutstillingen på Torvet, lokalet ved siden av kolonialen, ble våren 2023 omgjort til kafe med 15 sitteplasser og en enkel kjøkkenløsning. Formålet var og er å tilby noe sunt, søtt og lokalt til besøkende, med tanke på at de da vil bruke mer tid på museet. Kafeen ligger sentralt til innenfor billetterte område, ved kolonialen, og har potensiale for å øke omsetningen etter hvert. Besøkende tok godt imot kafetilbudet og det ble i tillegg mer liv og røre rundt Torvet med sitteplasser også utendørs på fine dager.

Bryggens Museum

Bymuseet åpnet opp for kafesalg på Bryggens Museum fra sesongoppstart i 2023. Vi samarbeidet om meny og bruk av lokale råvarer med Stene Matglede og Godt Lokalt både i Gamle Bergen og på Bryggens Museum. Der ble ansatt to kafeverter som drev kafeen gjennom sommeren og ut året. Mange benyttet seg av tilbudet, spesielt i sommersesongen, og vi ser potensiale for å videreutvikle dette fremover. Besøkende setter pris på å kunne sette seg ned med noe å drikke og en matbit, noe som gjør at de bruker mer tid på museet og i museumsbutikken.

BUTIKKUTVIKLING

Butikkutviklingen i 2023 har konsentrert seg om museumsbutikken og kolonialen i Gamle Bergen Museum. Før sesongstart ble det gjort flere tiltak for å gi butikken et oppfrisket utseende og økt funksjonalitet. Dette inkluderte maling av lokalene, omorganisering av interiøret og investering i en ny, selvbetjent kaffemaskin. Disse endringene har gjort butikken mer attraktiv og brukervennlig for besøkende, samtidig som de har avlastet personalet og gjort det mulig for dem å fokusere mer på salg og kundeservice.

I forbindelse med teatervandringen på torvet i november og desember ble det også opprettet en midlertidig "julekolonial" som ble svært populær blant publikum. Dette tiltaket bidro til en omsetning på 104 325 kr eksklusive moms i perioden 31. oktober til 31. desember.

På Bryggens Museum ble det gjort investeringer på sensommeren, inkludert anskaffelse av nye møbler og utvidelse av sortimentet for t-skjorter til barn, herre og dame med nye farger. Disse tiltakene resulterte i en omsetning på over 2 millioner kr inkludert moms i desember, noe som er en ny rekord for museet.

I tillegg er det påbegynt arbeid med å utvide den eksklusive kolleksjonen med produkter relatert til Håkonshallen. Disse produktene forventes å være tilgjengelige for salg sommeren 2024.

Resepsjon og butikk ved Bryggens Museum
Foto: Bymuseet i Bergen

4 ÅRETS AKTIVITETER – MÅLOPPNÅELSE

4.1 FORMIDLING: FORMIDLING, MANGFOLD OG INKLUDERING

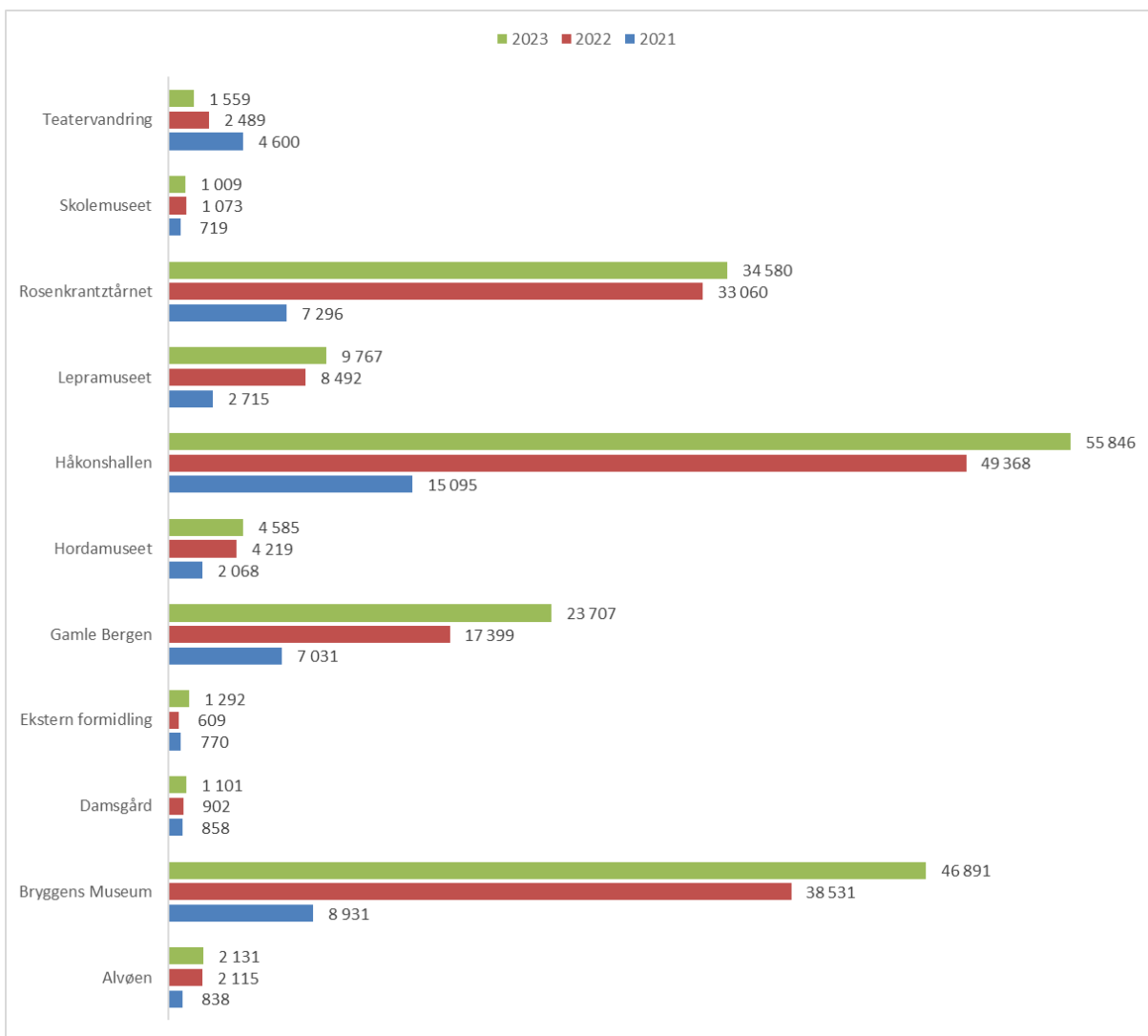
4.1.1 UTVIKLING I TOTALT BESØKSTALL

Totalt antall besøk 2016 - 2023

Bymuseet har hatt en total vekst siden 2022 på 24 211 besøkende, som tilsvarer en vekst på 15,3 %. Det er vekst i alle kategorier mot fjoråret på henholdsvis 1,3 % for utleie relaterte besøk, 14,4 % for gratis besøkende, og 18,5 % for betalende besøkende. Sist Bymuseet hadde tilsvarende totale besøkstall var i 2018.

UTVIKLING I BESØKSTALL PER MUSEUM

Totalt antall besøkende pr. år fordelt på Bymuseets arenaer

"Hællane! E' det jul ... igjen!" Gamle Bergen.
Teatervandringene er Bergenshistorie
formidlet gjennom museets kunnskap og
teaterets virkemidler.
Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

4.1.2 UTSTILLINGER OG PUBLIKUMSTILBUD

UTSTILLINGER

- 18. nov. 2022 – 16. april 2023: Bryggens Museum: *Byen og Laget* - 2. omgang
- 19. mai – 17. september 2023: Bryggens Museum *Fra Vest mot Nord*
- 15. mai 2023 –: Lepramuseet St. Jørgens Hospital:
«Oppdagelsen av leprabakterien 150 år»
- 27. okt. 23 – april 2024: Bryggens Museum: Smarte bergensere?
- 3. desember 2023 –: Skolemuseet: «I begynnelsen var Holberg»

Byen og Laget – 2. omgang

«Byen og laget» ble satt opp igjen med litt nytt innhold høsten 2022, og 2. omgang hadde visingsperiode våren 2023. Utstillingen om Brann hadde her fått en oppdatering der kvinnelaget som nå var innlemmet i Brann hadde en større plass. På den måten fikk utstillingen ny relevans og aktualitet.

Fra Vest mot Nord: Bryggens Museum

En utstilling med originalfoto som tematiserer tiden da landskap på begge sider av Atlanterhavet for første gang ble kartlagt, fotografert og temmet. Utstillingen bestod av foto fra Billedsamlingen ved Universitetsbiblioteket i Bergen, Ron Perishos samling og Norsk Folkemuseum og var kuratert av Shannon Egan og Marthe T. Fjellestand, og produsert av Schmucker Art Gallery ved Gettysburg Collage of Art i samarbeid med Universitetet i Bergen/Billedsamlingen og Bymuseet i Bergen.

«Fra Vest mot Nord» Bryggens Museum
Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

«Oppdagelsen av leprabakterien 150 år»: Lepramuseet St. Jørgens Hospital

Oppdagelsen til Armauer Hansen var utvilsomt en viktig hendelse i Bergens historie. Hansens forskning og arbeid for å finne tiltak for å begrense sykdommens utbredelse gav ham internasjonal anerkjennelse, og fremdeles er han en av de mest kjente nordmenn gjennom tidene.

En viktig målsetning har vært å se på Hansen i et nyansert lys. Kan hans arbeid bidra til innsikt og refleksjon for oss selv 150 år etter? Utstillingen har fokus på forutsetninger og konsekvenser av oppdagelsen av leprabakterien, og tematiserer ikke bare forskning og vitenskap, men også smittefrykt, isolasjon og etiske dilemmaer.

I anledning jubileet valgte BIFF Bergen internasjonale filmfestival å legge en del av sitt program omhandlende lepra-basillen til en filmvisning i kirken. Utstillingen står fortsatt og vil bli stående et par år framover.

«Smarte bergensere?» Bryggens Museum

Utstillingen som vi står til våren 2024 er også en del av Leprajubileet. Her setter vi oppdagelsen inn i et større perspektiv og ser oss både forover og bakover i tid. Utstillingen er slik en vandring gjennom 750 års byhistorie med fokus på Bergen som kunnskapsby. Vi løfter frem noen institusjoner og aktører som på forskjellig vis har utviklet kunnskap og løst oppgaver i sin tid, på sin tids premisser. Stedene vi møter er i stor grad direkte eller indirekte knyttet til Bymuseet, og vi har valgt å støtte oss for det meste på egen gjenstandssamling fra Hordamuseet, Bryggens, Skolemuseet og Alvøen.

Felles for våre utvalgte aktører er reisen: de reiste ut og tilegnet seg sin tids ypperste kunnskap, for så å vende tilbake som kreative og smarte kunnskapsbyggere i Bergen by.

Katedralskolen har også jobbet med utstillingen i forkant og deres arbeider vil bli presentert i utstillingen i en egen sone. Et viktig mål har vært å formidle innsikt i kunnskapsregimer som endrer seg historisk, og ikke minst vise hvordan forskning fungerer i dag. En liten tvist og formidlingsgrep er LEGO installasjoner og aktivitetsområder. Utstillingen ble støttet av Fritt ord med 500 000.

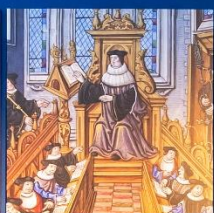
«I begynnelsen var Holberg» Skolemuseet

På Holbergs bursdag 3. desember åpnet vi en liten utstilling i et av klasserommene på Skolemuseet. Den handler om den rollen Ludvig Holbergs dramatikk spilte i de hektiske årene da Ole Bull etablerte Det Norske Theater i Bergen. Kurator for utstillingen: Kari Gaarder Losnedahl, tidligere leder for teatermuseum ved Universitetsmuseum, i samarbeid med Baard Skogrand og utstillingsarkitekt Anne Mette Prestegård.

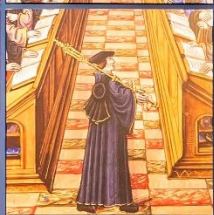
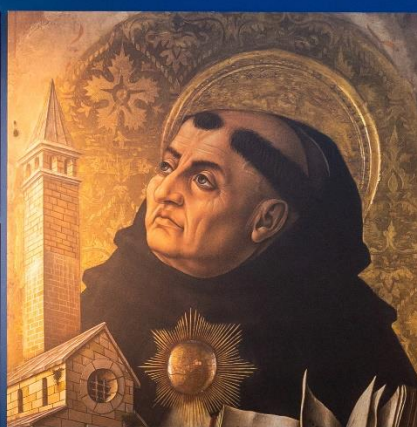
Utstillingen har i tillegg til tekst og plansjer innlånte gjenstander fra Universitetsmuseum og Universitetsbiblioteket. Utstillingen er liten, men viser en viktig bergenshistorie med nasjonal betydning og med mye glimt i øyet.

Auduns reise

Audun's great
journey

From an illustration: Audun's journey to the North Atlantic in 1000 AD.

From an illustration: Audun's journey to the North Atlantic in 1000 AD.

From an illustration: Audun's journey to the North Atlantic in 1000 AD.

PROGRAM OG ARRANGEMENTER

- **Omvisninger:** Det ble satt opp egne program for vår, sommer og høst/vinter med ulike omvisninger i våre historiske bygg, og i faste og temporære utstillinger. Faste formidlere og museumsverter ved Bymuseet har gjennomført 578 omvisninger fordelt på 19 ulike tema. Til sammen 4 091 deltakere. Av omvisningene har fire vært spesielt for barn/familier, og to har vært teateromvisninger.
- **Byvandringene:** Byvandringene ble i stor grad gjennomført av Bymuseets fagpersonale, som har lagt ned et grundig forarbeid med kildesøk og forskning. De 6 tematisk forskjellige byvandringene dekket 15 turer med til sammen 345 deltakere.
- **Vandringer på Bryggen:** I samarbeid med Museum Vest er det gjennomført vandringer utendørs som inkluderer inngang på Bryggens Museum og Schøtstuene, samt etter avtale med DNB Næringseiendom AS også rådhusruinene under Nikolaikirkeallmenningen. Vi har solgt billetter til 216 vandringer med 3000 deltakere.
- **Teatervandringer:** Teatervandringene er Bergenshistorie formidlet gjennom museets kunnskap og teaterets virkemidler. Totalt 3445 publikummere, fordelt på 5 ulike produksjoner, med totalt 75 gjennomførte vandringer. I tillegg har det blitt gjennomført to egne, spesialtilpassede vandringer for reiselivsmarkedet.
- **Barnas Bymuseum:** Ulike tilbud gjennom året spesielt tilrettelagt for barn og barnefamilier, i form av omvisninger, teatervandringer, rebuser og aktiviteter.
- **Den kulturelle spaserstokken DKS:** Bymuseet mottok midler fra DKS i 2023. Forestillingen Husmødre i Bergen ble vist på 10 sykehjem i Bergen i perioden 13.-26.februar.
- **Mandagsforedrag:** Det ble gjennomført 30 mandagsforedrag på Bryggens i 2023, med hovedvekt på tema knyttet til utstillingene i museet gjennom året. Totalt 2684 tilhørere.
- **Fortellinger fra festningen:** Foredragsserien er et samarbeid mellom Bymuseet i Bergen, Sjøforsvarets musikkorps og Kommandantskapet på Bergenshus. Til sammen 5 foredrag med totalt 440 tilhørere.
- **Jul på festningen:** Arrangementet er også et samarbeid mellom Sjøforsvarets musikkorps og Kommandantskapet på Bergenshus, 380 besøkende.
- **Holbergsalong:** Det ble gjennomført 5 salonger på Skolemuseet – 4 på våren og 1 på høsten.
- **Damsgårdsdagen** 4. juni. Åpen hage og omvisninger i huset.
- **Damsgård «Tidenes kaffeselskap»:** Til sammen 6 teateromvisninger, alle fullbooket.
- **Teselskap på Alvøen:** En forestilling med 15 personer fullbooket
- **Familiedager på Gamle Bergen:** Familiedager med aktiviteter på St. Hans og førjulsdag 3. desember. Totalt 1365 barn og voksne deltok.
- **Familiedager og andre arrangementer på Hordamuseet:** Gøy på landet 27.08 og førjulsdag 19.11 Til sammen 560 barn og voksne. I tillegg ble det holdt 8 kveldsarrangement

Mandagsforedrag | 16. januar 2023
Bymuseet i Bergen - Bryggens Museum

Ukraina –
en integrert del av Russland?

Historiebruk i Putins
krigspropaganda

BYMUSEET.

Tekstilsamlingen Gamle Bergen
Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

4.1.3 DIGITAL FORMIDLING

Digitalt Museum

Det er publisert flere artikler på Digitalt Museum, blant annet om tekstiler og hårarbeider. Også på sosiale medier har samlingsarbeidet vært mer synlig. Stadig mer av samlingene blir digitalisert og tilgjengeliggjort. Alt dette har resultert i en kraftig økning i antall treff på Bymuseets flater på Digitalt Museum, til hele 45 535 treff i 2023, fordelt på 23 440 unike brukere.

Lenker til artiklene på digitalt museum:

- [Oppdagelsen av leprabasillen](#)
- [Messehagel fra St Jørgens kirke](#)
- [Krinoliner og andre underskjørt](#)
- [Bærekjoler](#)
- [Sorgens gjenstander](#)

«Arven etter lepra» - digital formidling av leprahistorien

I forbindelse med leprajubileet har vi produsert en egen nettside som skal bidra til å gjøre historien om lepra i Bergen mer tilgjengelig for et allment publikum både hjemme og ute. Nettsiden inkluderer 3D-modeller av St. Jørgens Hospital og Armauer Hansens minnerom, en rekke kortere filmer med intervjuer av både fagfolk og enkeltpersoner med historier å fortelle, og mer enn 160 korte artikler om ulike tema. Det er gjort et omfattende arbeid knyttet til de virtuelle modellene, intervjuer og filmproduksjon, løsning for nettside, produksjon av tekst og arbeid med foto og arkivmateriale.

Nettstedet ble tilgjengelig på norsk på slutten av året på lepa.no, og det blir en offisiell lansering/markering i 2024. Det arbeides videre med en engelsk side. Prosjektet har mottatt støtte fra Sasakawa Health Foundation.

3D-skanning

3D-skanning av Bymuseets mange og svært ulike museumsbygg har pågått noen år, og arbeid med tilgjengeliggjøring av interiør og utstillinger som virtuelle besøk er påbegynt for noen av museene. Dette vil ha mange bruksområder og blant annet være et viktig tilbud til dem som ikke fysisk er i stand til å komme inn i historiske bygg som ikke kan tilrettelegges eksempelvis for rullestol. Teknologien er også tatt i bruk i forbindelse med planlegging av restaureringsprosjekter, dokumentasjon, utstillingsplanlegging, montering og til dokumentasjon av temporære utstillinger.

Digitale installasjoner

I utstillingene «Oppdagelsen av Leprabakterien 150 år» og «Smarte bergensere?» ble det laget digitalt innhold/installasjoner i form av film og lyd, med blant annet museets egne skuespillere samt forskere og fagpersoner både nasjonalt og internasjonalt.

Digitalisering av bygningsinformasjon

Bymuseet innførte i høsten 2023 bygningsforvaltningssystemet DaluxFM. Dette er et digitalt verktøy som lar museet på en enkel og intuitiv måte knytte sammen all informasjon knyttet til eiendom, bygning, rom eller mindre komponenter i bygninger, og å sørge for at slik dokumentasjon produseres som en naturlig del av arbeidsflyten under vedlikehold eller restaurering.

Alle museets bygg ble registrert med basisinformasjon, plassert på kart, og over 1000 relevante underkomponenter ble ført inn i systemet. Seksjonen for bygningsvern tok i bruk verktøyet for oppgavehåndtering og loggføring i november, og har brukt det aktivt. Ved utgangen av året forbereder gartnerne, seksjonen for samlingsforvaltning og avdeling for Byggutvikling og -drift alle å ta i bruk systemet tidlig i 2024.

Ved aktiv bruk er målet at museet skal bygge opp robuste rutiner for alt sitt arbeid med bygningsmassen, og at rutinene og verktøyet sammen skal gi oss et sterkt institusjonelt minne, hvor mindre informasjon går tapt hver gang vi opplever utskiftning av personell.

4.1.4 VERDENSARV

Bymuseet i Bergen har sammen med Museums Vest og Stiftelsen Bryggen formidlingsansvar på Verdensarvstedet Bryggen. Formidlingen skjer hovedsakelig gjennom utstillinger på Bryggens Museum og vandringer. Museet er representert i Fagrådet for verdensarvstedet. Det har vært arbeidet med planer for autorisasjon av verdensarvsenter og innhentet informasjon om tilsvarende prosesser andre steder. Bymuseets direktør har vært nestleder for Fagrådet.

4.1.5 UTVIKLINGSPROSJEKTER

Nytt publikumsbygg i Gamle Bergen

Prosjektet har vært under planlegging siden 2014, og det Bymuseet har i 2023 arbeidet videre med ekstern finansiering. Bergen kommune har bevilget ytterligere 8 kr 2 millioner. Samtidig har generell prisvekst påvirket de finansielle rammene betydelig over tid, og det har vært nødvendig å vurdere alternativ utforming av bygget i samråd med arkitekt.

Regionalt Pilegrimssenter Bergen (RPS)

Regionalt Pilegrimssenter er administrert under Bymuseet i Bergen sin paraply. Det er utarbeidet særskilt årsrapport for virksomheten.

Nytt brannmuseum

Bymuseet har i flere år jobbet sammen med Bergen kommune om etablering av et nytt Brannmuseum i den Gamle hovedbrannstasjonen. Prosjektet er klart til å igangsettes når Bergen kommune har funnet rom for det i sitt investeringsbudsjett.

Mulighetsstudie Alvøen:

Bymuseet i Bergen fikk i 2023 støtte fra Bergen kommune til å utrede mulig endring i drift tilskudd på 296 00,-. Mulighetsstudien utforsker kompleksiteten i sammenhengen mellom mulig ny bruk, nødvendig infrastruktur og kulturminnets tålegrense. Spørsmålet vi har stilt er om det mulig å gjøre Alvøen til et relevant museum og en aktiv møteplass, samt mulighet for å drive museet på en mer bærekraftig måte.

Det er gjennomført ROS analyser, publikumsundersøkelser, og SWECO har utarbeidet en rapport. Det er i tillegg testet ut ulike formidlingskonsepter med tanke på aktivitetsområder, publikumsflyt og bevertning. Tilbudene er svært godt mottatt av publikum, men erfaringer viser betydelige behov for oppgraderinger av publikumsfasiliteter samt tydeligere formidlingsgrep og utstillinger. SWECO rapporten som ble ferdigstilt i januar 2024 peker på til dels store behov relatert til sikring av bygg og samlinger. Mulighetsstudiet ferdigstilles i 2024, videre tiltak vil sees opp mot museets helhetlige strategi.

«Balansekunstner» mekanisk leke,
Alvøen hovedbygning.
Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

Magnus Lagabøtes landslov 750 år- utstilling og markering i 2024

Det ble lagt ned betydelig arbeid i 2023 i tilknytting til den store «Jubileumsutstillingen Magnus Lagabøtes landslov 750 år» som skal åpne i 2024. Utstilling som løfter frem Landsloven som historisk kilde, intellektuell kulturarv, håndverk og estetisk objekt er et fagligsamarbeidsprosjekt med Universitetet i Bergen.

Målsettingen er å gi et kritisk blikk på etablering av fakta, samt løfte frem skriftkulturen og gjøre middelalderen relevant og aktuell i dag. Utstillingen har til sammen fått 6 mill. i ekstern finansiering fra stat, fylket og Bergen kommune. Landsloven er et komplisert tema, og utstillingen skal være etterrettelig og holde et høyt faglig nivå. I tillegg til utstillingsgruppen er det oppnevnt en gruppe med fagpersoner innen ulike disipliner, både rettshistorikere, historikere, arkeologer og filologer, som bistår med faglige råd og innspill. Tekstene skrives av utstillingsgruppen, men kvalitetssikres av ressurspersonene i referansegruppen.

Utforsking av digitale formidlingsmuligheter i auditoriet på Bryggens Museum

Vi mottok støtte fra Kulturrom for å gjennomføre en akustisk kartlegging av Auditoriet på Bryggens Museum. Multiconsult ble engasjert til å utføre kartleggingen og identifiserte hvilken type lyd auditoriet egner seg best og minst for. Resultatene av kartleggingen avdekket også behovet for tiltak for å håndtere akustikk i auditoriet og for å redusere lydforurensning mellom ulike formidlingsrom i bygningen.

Denne akustiske kartleggingen dannet grunnlaget for en mulighetsvurdering av oppgradering av auditoriet med tanke på digital formidling.

Vi har engasjert 3CTechnology til å utarbeide skisser og lage et grunnlag for en prosjektbeskrivelse og søknad om midler. Fokuset har vært å skape et fleksibelt miljø som kan brukes til både digital formidling og mer tradisjonelle foredrag, kurs og konferanser.

HåndverksMelteriet

Som en av de større forvalterne av Bergens historiske arkitektur og byggeskikk har Bymuseet i Bergen et ønske om å etablere HåndverksMelteriet, en arena for dokumentasjon og bevaring av tradisjonelt bygningshåndverk. Ved årets utgang foreligger det en 3 faset utviklingsplan hvor første fase er omsøkt finansiert hos eksterne stiftelser med mål om å få etablert basis infrastruktur som WC, garderobe, te-kjøkken samt kurslokale i den gamle malteribygningen i Gamle Bergen, hvor håndverkstjenesten til Bymuseet i dag har verksteder.

Med bymuseets 105 historiske bygninger som eksempelsamling og etablert stab med håndverkere, vil HåndverksMelteriet være et mulighetsrom for å fremme kunnskap om og forståelse for den bergenske bygningsarven. Allerede med ferdigstilling av 1. fase tror vi at HåndverksMelteriet vil kunne støtte opp under merkevaren Gamle Bergen Museum som et bygningsmuseum og styrke museets formidling av Bergens byggeskikk og arkitektur.

4.1.6 MANGFOLD OG INKLUDERING

Likestilling og mangfold skal i tråd med museets overordnede strategi vektlegges innen alle deler av museets virksomhet.

Mye arbeid de siste årene er lagt ned i forprosjektering universell tilrettelegging i Håkonshallen. Dette prosjektet er dessverre stoppet i påvente av finansiering fra Statsbygg som er byggherre. Bymuseet har i tillegg startet arbeid med digitale alternativer der fysisk tilgjengelighet for alle ikke er mulig, i form av 3D-vandringer i Lepramuseet og Rosenkrantzårnet. I 2023 lanserte vi nettsiden lepra.no som formidler Leprahistoriens mange sider.

I utstillingen «Oppdagelsen» fortsatte vi arbeidet med formidling av medisinsk historie; oppdagelsen av leprabasillen og hvordan dette førte til utryddelse av lepra i Norge. En språkkafe med vekt på utstillingstema, arrangert i samarbeid med Askøy offentlige bibliotek ble et fint inkluderingstiltak i utstillingsperioden.

Gjennom Holbergsalongene på Skolemuseet er temaer som kjønn og identitet i Holbergs litteratur blitt diskutert. Museet videreførte «Fruene på Damsgård» og introduserte «Teselskap i Alvøen», som begge er teateromvisninger som forteller om stedenes historie sett gjennom kvinnes øyne. I rekken av 30 mandagsforedrag på Bryggens Museum har flere tatt for seg vanskelige temaer som Harastølen og «de utstøtte», behandling av pasienter i lepraforskningen, Jeppe på Bjerget og sosial rang, sterke kvinner i middelalderen gjennom Anne Pedersdatters historie, de norske jødernes historie, samt etternavn og kvinnehistorie.

Gjennom våre ordinære skoletilbud når vi potensielt alle barn på trinn 1-13. Dette er et av de viktigste mangfoldstiltakene vi har. I tillegg gir gratisarrangementer som Strikk/spikk/spinn-kafeer, Kulturnatt, Fortellinger fra festningen og Jul på Festningen alle en mulighet til gode kulturopplevelser. Vårt program for frivillighet vokser fra år til år. Nye grupper blir opprettet og vi har god rekruttering. Dette styrker museet som arena for deltakelse, inkludering og nettverksbygging for mange, spesielt for personer som står utenfor arbeidslivet.

Bymuseet har ellers faste avtaler med Røde Kors Flyktningeguiden og Besøktjenesten, med Robin Hood-huset, Frelsesarmeen og Senter for flyktninger hvor vi tilbyr gratisbilletter som kan brukes i inkluderingsaktiviteter. Samarbeidet sikrer at de frivillige organisasjonene får god variasjon i sine aktiviteter og at museets formidling når ut til personer som ikke er vant til å gå på museum.

Aktiviteter for barn er en viktig del av Bymuseets formidling både i forbindelse med skolebesøk og familieaktiviteter. Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

4.1.7 PEDAGOGISKE TILBUD

Tilbudene til skolene er særlig tilrettelagt til de tverrfaglige målene «demokrati og medborgerskap», «bærekraftig utvikling» og «folkehelse og livsmestring».

Skolebesøket har holdt seg stabilt i forhold til året før, med en minimal økning. For Bymuseet som helhet ligger tallet stadig betydeligere lavere enn i årene før pandemien, men som i 2022 skyldes nok først og fremst dette lavere kapasitet i formidlingsavdelingen. Vi har bl.a. hatt flere store utstillingsprosjekter som har bundet opp ansatte som normalt bruker mye av sin tid og kapasitet på elever og studenter.

I 2023 var det Bryggens museum som hadde flest elever og studenter på besøk blant Bymuseets arenaer. Her har det vært en økning på 36% i forhold til 2022. Gamle Bergen har hatt en økning på hele 120%, som bl.a. skyldes «Elle Melle», teatervandringer for barn knyttet til Den kulturelle skolesekken, med omkring 300 besøkende. På Skolemuseet har det også vært brukt flere ressurser på skoletjenesten, først og fremst mot studenter, som har gitt en økning på 184%. Selv om besøkstallene fremdeles er lave her målt mot de større arenaene, er det likevel verd å trekke frem.

Forholdet mellom barnehage/grunnskole og videregående skole/høyere utdanning er nokså balansert Bymuseet sett under ett, henholdsvis 6223 og 5426. De fleste arenaene har en overvekt av videregående skoler eller høyere utdanning, mens Hordamuseet og Gamle Bergen har størst andel av grunnskoleelever og barnehagebarn.

Det har ellers vært jobbet med å få på plass digitale skoletilbud/ressurser for skolene.

Sted	2019	2020	2021	2022	2023
Alvøen	178		15		
Bryggens Museum	1 633	1 578	1 600	2 316	3 150
Damsgård	44	5	3	137	
Gamle Bergen	1 182	399	241	413	909
Hordamuseet	3 678	501	694	2 998	2 746
Håkonshallen	3 147	999	1 362	1 931	1 878
Lepramuseet	4 023	1 139	498	1 375	1 220
Rosenkrantzårnet	2 062	531	1 104	2 109	1 391
Skolemuseet	200		194	125	355
Ekstern formidling	679		91		
Teatervandring			25		
Totalt	16 826	5 152	5 827	11 404	11 649

4.1.8 IMMATRIELL KULTURARV

For å tilrettelegge for overføring av immateriell kulturarv jobbet Bymuseet aktivt med å knytte til seg frivillige kulturbærere, både foreninger, enkeltpersoner og profesjonelle tradisjons- håndverkere, samtidig som kompetansen hos de ansatte ivaretas. Disse gir museet verdifull hjelp og kompetanse, samtidig som de får tilgang til lokaler og felleskap.

Kunnskapsoverføring til videre generasjoner både blant de frivillige og de ansatte er et viktig mål fremover. I den forbindelse må muligheten for fellesverksteder og bedre lokaler for kurs og møteplasser utredes. Slike møteplasser er avgjørende for at praktisk arbeid kan vises og læres fra generasjon til generasjon.

Flere av våre museer formidler og ivaretar immateriell kulturarv. Skoletjenesten og de store publikumsarrangementene på Hordamuseet vektlegger i stor grad tradisjonshåndverk, mattradisjoner og håndarbeid. Bymuseet har hatt en rekke oppslag på sosiale medier knyttet til formidling av immateriell kulturarv gjennom 2023. Dette gjelder både bygningsvern, håndverk og kompetansen knyttet til driften av den historiske hagen på Damsgård og Bymuseets andre park- og hageanlegg.

Immateriell kulturarv er iverksatt i flere av museets hovedaktiviteter:

- Tilrettelegging for- og kontakt med frivillige kulturbærere – både foreninger og enkeltpersoner, og profesjonelle tradisjonshåndverkere innen tema som husflid, bygningsvern, båtbygging og hagestell.
- Aktivitetsdager for skoleklasser hvor elever får prøve ut ferdigheter i tradisjonshåndverk, husflid, husstell og robåt.
- Teater og formidling med fokus på sanselige opplevelser av historisk tid i kulturhistoriske rom.
- Vedlikehold av de kulturhistoriske byggene og hageanleggene blir utført av museets egne tradisjonsbærere innen bygningsvern og hagehåndverkshistorie.
- Utstillinger: Fiskerbonden og Båthallen ved Hordamuseet, samt basisutstillingen og Ungrom på Bryggens Museum formidling av og aktiviteter knyttet tradisjonshåndverk, båtbygging og husflid
- Nettverk: Tradisjonshåndverk og bygningsvern og «Kulturlos – det store vi» v/ «Memoar, norsk organisasjon for munnleg historie».

En av de svært viktige frivillige i museet i fullt arbeid smien.
Fra Familiedag ved Hordamuseet. Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

4.1.9 FRIVILLIGHET

Gjennom 2023 har vi endelig merket at frivilligheten har kommet tilbake i full kraft etter pandemien. Museet har hatt en økning i antall frivillige timer fra 2022 som tilsvarer rundt et årsverk, delvis takket være at de frivillige har kunnet delta på flere aktiviteter som var av en pre-pandemisk størrelse, og delvis at vi har hatt stor rekruttering til gamle og nye grupper med helårsdrift.

Bymuseet har gjennomført 4 store familiedager i Gamle Bergen og på Hordamuseet i tillegg til jevnlig strikke-spikke-spinne-kvelder og arrangement i forbindelse med Kulturdagene i Fana.

Museet har tett og godt samarbeid med en rekke frivillige organisasjoner som venneforeninger, historielag, bærekraftige liv, håndverkslag, kystlag, husflidslag, bunadsgruppe, dansegruppe og musikkgrupper. Sammen får vi gjennomført store og små aktiviteter ved enkeltarrangementer og ved faste, jevnlig aktiviteter. Vi er stolte av det arbeidet som blir til i dette samarbeidet.

I 2023 delte vi også ut rundt 100 frivilligkort som gav gratis inngang til ordinære museumsbesøk og foredrag, samt rabatter til andre typer arrangementer på våre museer.

4.1.10 MARKEDSKOMMUNIKASJON

Markedsarbeidet har hatt som mål å synliggjøre museets ulike aktiviteter og øke besøktallene, samtidig som det skapes interesse rundt museets arbeid. Publikum står i fokus i markedsarbeidet.

Vi har jobbet målrettet med å tilegne oss kunnskap og kompetanse innen målgruppekommunikasjon og tilpasning av budskap. Dette har blitt gjort i samarbeid med ekstern kompetanse fra Apriil Media.

Digital markedsføring har også vært viktig for museet i 2023. Dette har inkludert kontinuerlig oppdatering og brukervennlighet på museets nettside. Vi har hatt stor aktivitet med relevant innhold i våre sosiale medier, der vi har fremhevet formidling, samlinger og våre arenaer. Sosiale medier har også vært viktig for direkte kommunikasjon med publikum. Vi har produsert filmer og innhold av høy kvalitet som har bidratt til merkevarebygging og synlighet utenfor våre egne kanaler.

Vi har også hatt digitalt billettsalg, og samarbeidet med eksterne plattformer som Visit Bergen, Bergen Sentrum, Schibsted, Barn i Byen, Visit Norway, Cruise Norway og Fjord Norway har vært viktige og prioriterte samarbeidspartnere. I tillegg har vi benyttet tradisjonell markedsføring gjennom annonsering i aviser, tidsskrifter, foldere og plakater.

På Facebook og Instagram har vi hatt 835 egendefinerte innlegg, inkludert arrangementer og annonser i sosiale medier. Vi har totalt 22 507 følgere på Facebook og 4831 følgere på Instagram. Profilbesøkene på Facebook og Instagram har økt med 114%, og rekkevidden har økt med 20% på Facebook og 220% på Instagram. Våre egne annonser på Facebook og Instagram har hatt 2 302 887 eksponeringer, en økning på 145%.

Vi har også produsert tre større filmproduksjoner i samarbeid med eksterne for Gamle Bergen Museum, blant annet teatervandringen "Hællanne! E`det jul igjen ...?".

Publikumsundersøkelser har blitt gjennomført ved flere av våre museer i 2023. Resultatene viser at vi har en overvekt av norske gjester uten fremmedkulturell bakgrunn eller tilhørighet til urbefolkningen. Gjennomsnittsalderen er rundt 52 år, og de fleste har høyere utdanning. Majoriteten av gjestene besøker museene 2-5 ganger i året, og en betydelig andel er førstegangsbesøkende. De foretrekker å besøke oss sammen med familie eller venner.

For gjenbesøk er det viktig at tilbudene våre er interessante, at tidspunktet passer og at de har noen å gå sammen med. De foretrekker å få informasjon gjennom sosiale medier, spesielt Facebook, samt museets hjemmeside. Venner, kjente og nyhetsbrev er også viktige kanaler.

Vi har samlet inn e-postadresser til gjester som har ønsket å motta nyhetsbrev, og har sendt ut 5 nyhetsbrev i 2023 til nesten 800 mottakere hver gang.

De viktigste medieoppslagene i løpet av året:

- Bergen Nasjonale Veteranskipshavn. BT 15.august.
- Åpning av utstillingen «Smarte Bergensere?». Innslag på Vestlandsrevyen 27.oktober.
- Anmeldelse av utstillingen «Smarte Bergensere?» BT 20.november.
- Rosenkrantzårnet. Ferdig restaurert. BT 23.august.
- «Hællanne! E`det jul igjen ...?». Innslag på Vestlandsrevyen 13. desember.
- Frivillighet og juletradisjoner i Bymuseet. BT Magasinet 13. desember.

«Smarte bergensere?»

Hvor: Bryggens museum
Når: 28. oktober til 10. mars

Finnes det den ting bergenserne ikke er verdensmestere i? Nepppe, i alle fall ikke om man spør dem selv. Men utstillingen «Smarte bergensere?» forteller en annen historie. For skal vi tro kuratorene ved Bryggens museum har ikke byens innbyggere alltid vært overbevist om sin suverenitet. I alle fall ikke når det kommer til vitenskapelige nyvinninger. Handel, næring og snakketøy var det fart i. Men vitenskap? Forskning?

Frivilligheten stilte opp for Horæmuseet sin sensommerdag

4.2 FORNYING: INNOVASJON, BYGGUTVIKLING OG BÆREKRAFT

4.2.1 BYGGUTVIKLING

I 2023 ble det gjennomført flere viktige tiltak knyttet til bygg og anlegg.

Tilstandskartlegging og energianalyser ble utført på administrasjonsbyggene, inkludert Hordamuseet, Bryggens Museum og Barnehjemmet i Gamle Bergen. Disse kartleggingene danner grunnlaget for videre drifts- og vedlikeholdsplanlegging.

Driftsavvik ble registrert gjennom året, med omtrent 200 meldinger. Disse avvikene, som hovedsakelig var av liten eller middels alvorlighet, ble håndtert fortløpende og innen akseptabel responstid.

Drift og tilsyn med arenaer ble gjennomført regelmessig. Dette inkluderer løpende vedlikehold og mindre reparasjoner av bygg og anlegg. Noen større tiltak ble også gjennomført:

Bryggens Museum:

- Ferdigstillelse av tekniske anlegg med justering av komponenter og iverksetting av prøvedriftsfase.
- Etablert nytt støttemagasin for Bymuseet og UiB, samt garderobe, sanitæranlegg og eget funnmottak for NIKU i kjelleren.
- Utskifting av lysarmaturer og elektriske installasjoner i store deler av bygget.
- Planlagt utskifting av diverse gulv, inkludert vinyl i korridoren i kjelleren og på kjøkkenet i 3. etasje, teppefliser i korridoren i 3. etasje, og kubbegulv i seminar- og lunsjrommet i 3. etasje.
- Akustisk kartlegging av auditoriet ble gjennomført med tanke på oppgraderinger av tekniske anlegg og omsluttende bygningsdeler.

Gamle Bergen

- Komfyrvakter ble installert i alle utleieboligene i samarbeid med Bergen Brannvesen.
- Et telleapparat ble montert for å registrere passeringer gjennom gamle Bergen. Fra montering 6. juli til 22. desember ble det registrert hele 76 207 passeringer fra nord.

Hordamuseet

- Andre etasje i administrasjonsbygget er oppgradert og tilrettelagt for nye kontorarbeidsplasser. Her ble det også skiftet lysarmaturer og varmeovner og utført diverse andre mindre bygningsmessige arbeider.

4.2.2 SIKKERHET

Innbruddet på Gamle Bergen

Natt/morgen den 27.07.2023 var det innbrudd ved Gamle Bergen Museum. To mistenkelige personer ble observert i området og politiet var raskt på plass. Etter en befarings ble det konstatert at uvedkommende hadde vært inne i 7 bygg, og med dette skader på dører og vinduer. Det var også mange gjenstander som var skadet og stjålet. De fleste av gjenstandene ble imidlertid funnet i området mellom Gamle Bergen og Nyhavnsveien 10. Saken ble anmeldt og følges fortsatt opp.

Første sikringsarbeidet på stedet ble gjort av Bymuseets mannskap. Bevaringstjenestene i Salhus ble senere involvert i håndtering av de berørte gjenstandene. Det ble oppdaget mulig skadelig blyholdig glass i forbindelse med ødelagte speil. Bygget ble stengt etter råd fra Bevaringstjenesten. Dette ble umiddelbart fulgt opp med fokus på sikkerhet for ansatte. Etterarbeidet i forbindelse med innbruddet er særlig knyttet til sikring og reparasjon og restaurering av det ødelagte. Sikkerheten følges videre opp av sikkerhetskoordinatorene ved Bymuseet

Generelt sikkerhetsarbeid 2023

Gruppe «Sikkerhet» har i 2023 vært involvert i og gjennomført en rekke tiltak som har betydning for sikkerhet for bygg og samlinger i Bymuseet.

Elektronisk digitalt nøkkelsystem ble introdusert. Dette systemet gir hver bruker en nøkkel som kan brukes på alle steder der det er gitt tilgang. Det administreres digitalt og gir økt sikkerhet og kontroll.

4.3 FORVALTNING: STYRKING AV FORVALTNING OG UTVIKLING AV SAMFUNNSROLLE

4.3.1 SAMLING

Seksjon for samlingsforvaltning har 5 faste ansatte. I 2023 har vi, ved hjelp av ekstern finansiering, økt kapasiteten med 1,5 årsverk knyttet til tidsavgrenset prosjektarbeid. Våre samlingsforvaltere jobber innenfor et stort spekter av oppgaver knyttet til museums-samlingene. Gjennom profesjonell samlingsforvaltning skal vi sikre at samlingene på best mulig måte blir bevart for fremtiden.

Flere frivillige grupper har også dette året vært knyttet opp til samlingsarbeidet, og hjulpet til med registrering av gjenstander. Farmasøyter bidrar med nyttig kunnskap i registreringsarbeidet av en samling fra det gamle Svaneapoteket, og engasjerte brannmenn gjør et viktig arbeid for den brannhistoriske samlingen.

Tiltak utover ordinær drift:

- Inneklimaprojektet har blitt utvidet til flere av de fredete bygningene, med bedre system for logging av data. Målet er å følge med på inneklima over tid, slik at man kan vurdere tiltak for å bedre ta vare på bygninger og interiører.
- Magasinrapport. Det ble arbeidet med en kartlegging av alle magasin og lokaler der samlingene blir oppbevart. Oversikten skal inn i magasinrapporten som også inneholder en vurdering av lokalene. Rapporten synliggjør et stort behov for mer tilfredsstillende magasiner til oppbevaring av museumsgjenstander.
- Tekstilsamlingen skal flyttes fra Melteriet i Gamle Bergen til tekstilmagasinet på Hordamuseet. Arbeidet med tekstilene er komplisert og tidkrevende, men gir også verdifull innsikt i samlingens innhold. Prosjektet er satt på vent på grunn av kritiske forhold for andre deler av samlingene, som måtte prioriteres først.
- Torvsalens kjeller har vært brukt som magasin siden 1980-tallet. Gjentatte lekkasjer har gjort lokalene uegnet til magasinering av museumsgjenstander, og arbeidet med å flytte alle gjenstander er prioritert og iverksatt.
- I magasinet i Jordalen ble det bygget et eget mottaksrom hvor gjenstandene fra Torvsal-kjelleren blir muggsanert før de blir magasinert. Egne rutiner er etablert for rommet.
- Digitalisering av fotosamlingen i Gamle Bergen har blitt prioritert gjennom et eget eksterntfinansiert prosjekt, med mål om å tilgjengeliggjøre mer av samlingen.
- Bymuseet gjennomførte to flyttinger til fellesmagasinet for Vestland, med til sammen 435 gjenstander. Gjenstander som ble prioritert denne gangen var blant annet leketøy, paraplyer og spaserstokker fra samlingen til Gamle Bergen. Totalt er det magasinert 6753 gjenstander i fellesmagasinet.

Samlingene og eierskap

Eierforhold. Det pågår prosesser for å rydde opp i eierforhold. Dette gjelder tre av samlingene; de brannhistoriske samlinger, skolemuseets samlinger og de medisinhistoriske samlingene knyttet til lepramuseet.

Samling	Aktivitet 2023
Gamle Bergen Museum	Registrering av leketøy og tekstiler. Utflytting av Torvsal-kjeller påbegynt. Registrering av gjenstander fra det gamle Svaneapoteket i samarbeid med pensjonerte farmasøyter.
Gamle Bergen - fotosamling	Digitalisering og publisering av fotosamling.
Hordamuseet	Hordamuseets store samlinger ble overtatt av Bymuseet. Inntak av gjenstander, mange knyttet til Ragna Breivik sitt liv og virke.
Damsgård Hovedgård	Fokus på inneklima. Nytt klimalogg-system ble tatt i bruk.
Alvøen Hovedbygning	Fokus på inneklima. Nytt klimalogg-system ble tatt i bruk. Spisestuen ble malt, og deretter møblert. Porselenet er blitt rengjort og satt på plass igjen etter å ha vært pakket ned. Vegglampene har fått nye skjermer.
Lepramuseet – de medisinhistoriske samlinger.	Inneklimaprojektet ble startet opp i april, med klima-loggere i hospitalet og kirken. Arbeid med å få orden på eierforhold til de ulike delene av de medisinske samlingene, både på Lepramuseet og på Pleiestiftelsen.
Bymuseet-samlingen	Registrering av gjenstander.
Håkonshallen og Rosenkrantzårnet – souvenirsamling	Registrering av gjenstander. Prioriteringsarbeid for å få orden på samlingen.
Bergen Skolemuseum	Prosess med å få orden på eierskap til samlingen.
Bergen brannhistoriske samlinger	Prosess med å få orden på eierskap til samlingen. Registreringsarbeid i samarbeid med frivillige, pensjonerte brannmenn.

Restaureringsarbeid ved Gamle Bergen
Foto: Bymuseet i Bergen / Gunn Monsen

4.3.2 BYGNINGSVERN

På grunn av manglende finansiering er restaurering av taket på Damsgård Hovedgård delt inn i tre faser. Materialer og stillas til første fase er finansiert av Vestland Fylkeskommune. Tømmervirke til sperr og sutak ble hentet ut fra skogen i feb./mars. På slutten av året ble det etablert takstillas på den vestre fløyen og museets håndverkere kunne starte opp arbeidet.

Lepramuseet: Overvåkningsprogram, grunnforhold og inneklima

Det er arbeidet med de tiltakene som ble definert av prosjekteringsgruppen i 2022. Det har blitt gjennomført arkeologisk utgraving i 3 punkter i hospitalet for å avdekke konstruksjon, tilstand og fundamentering av grunnmuren.

Som et ledd i undersøkelser av både arkeologi og bevegelser i grunnvannsnivå er det etablert 4 miljøbrønner. I hospitalbygningen er gulv åpnet opp for besiktelse og plassering av klimamåler.

Kirken har blitt dokumentert og laserskannet inn- og utvendig som et ledd i å kunne bruke dette videre i overvåkningsprogrammet. Tiltakene er finansiert av Kulturrådet.

Utført større bygningsmessige tiltak:

Gamle Bergen

- Takarbeider: Det er laget tilstandsrapport på alle takene i Gamle Bergen. Dette har gitt oss en prioritert rekkefølge på takene som må restaureres. Følgende tak er tatt i 2023: Pakterboligen til Elsesro, den gamle Billettboden, Vaktbod og Skipperhuset.
- Etablering av Kafé i Repslagerhuset.
- Restaurering av gavlvegg på Sjømanshuset.
- Reparasjoner på både dører og vinduer etter innbrudd i 7 hus i sommerferien.
- Kontinuerlig restaurering av vinduer og dører på verksted.

St. Jørgen

- Restaurering av dører og vinduer.
- Maling av alle fasader, vinduer og dører i gården.
Utført på rammeavtale med Egil Knudsen As og delfinansiert av Eierstiftelsen.
- Produsert ny dør kopi til kirken.

Alvøen Hovedbygning

- Restaurering av bunnsvillen rundt hovedbygningen mot innvendig gård.
- Demontering av balkong innvendig gård.
- Utvendig restaurering av lysthus.
- Maling av hovedhuset innvendig gård og lysthuset.
Arbeidet er utført på rammeavtale med Egil Knudsen as

Damsgård Hovedgård

- Restaurering av marmortrapp, repos, søyler, baser og hoveddør.
Restaurert rekkverk monteres når stillas på fasade demonteres.
- Etablering av kontor, møterom, garderobe og spiserom i Pakterboligen.
Funksjonene blir benyttet av bymuseets håndverkere og gartnere.

4.3.3 HAGE- OG PARKFORVALTNING

Hageforvalteren og stedlig ansvarlig på Damsgård gikk av med pensjon dette året. Det er rekruttert to nye gartnere, en fagansvarlig gartner og en gartner i redusert stilling. I tillegg har hagene hatt sommerhjelp.

Frivillig «lukekone» har vært til stor hjelp for å holde vakker blomstring på Damsgård. I Gamle Bergen har venneforeningens hagegruppe vokst seg både stabil og driftig. Museets gartnere har ansvar for å definere og planlegge oppgaver for de frivillige. Samarbeidet gir synlige resultater og er et flott supplement til skjøtselen av parken.

I urtehagen ved Lepramuseet og i Ambrosiahagen på Hordamuseet har det også i 2023 vært frivillig dugnad som har holdt hagene i gang.

Større tiltak utover vanlig skjøtsel og drift:

Damsgård Hovedgård:

- Beskjæring av allé
- Blomsterengprosjekt i Fruens Hage
- Nytt rekkverk i trapp i Fruens Hage
- Åpen dag ved sesongslutt. Salg av høstens frukt, grønnsaker og blomster.
- Utprøving av tradisjonelle hageverktøy
- Kartlegging av overvannsproblematikk
- Tilrettelegging for stillas, rigg og adkomst byggeplass.
- *Fruen*, anden på Damsgård, flyttet i pensjon på landet

Alvøen Hovedbygning

- Beskjæring av allé
- Hard beskjæring av alle klatreroser på husvegg pga. vedlikeholdsarbeider.
- Omlegging av bedet rundt fontenen - fra rosebed til sommerblomster.
- Tilbakeføring av helleganger i hagen
- Utprøve ulike metoder for slått, f.eks. blomstereng, for å sikre biologisk mangfold
- Kartlegging av overvannsproblematikk

Gamle Bergen

- Vedlikehold og omlegging av dekket i forhagen til Elsesro Lyststed
- HeatWeed, dampugressmaskin, satt i drift med gode resultat på brosteinsdekke.
- Dammene tømt og rensset
- Etablert aktiv dialog med Bergen Kommune vedrørende skjøtsel
- Gåsen ble tatt ut av parken og plassert i dyrepensjon
- Flere større trær er felt
- Påbegynt skjøtsel rundt Barneheimmet

Skolemuseet

- Skjøtsel av busker og kratt
- Skjøtselplanlegging

Herrens hage. Damsgård Hovedgård.
Foto: Bymuseet i Bergen

4.4 FORSKNING: KUNNSKAPSPRODUKSJON OG SAMARBEID

Til grunn for forskning og kunnskapsproduksjon i Bymuseet ligger museets Forskningsplan fra 2022-25. Her løftes lepra- og middelalderhistorie frem som satsningsområder i perioden, og det legges vekt på betydningen av at museets pågående prosjekter i størst mulig grad skal munne ut i kunnskapstekster på forskjellige nivåer. Slik vil man for eksempel se at begge våre større utstillingsprosjekter i 2023 munner ut i forskningspublikasjoner, og artiklene om historiske tekstiler er direkte koblet til samlingsavdelingens pågående magasinarbeid.

Høsten 2023 hadde Bymuseet en deltager på UiBs Muse 620, som fortsetter på Muse 621 våren 2024. Vi har dessuten i 2023 fortsatt deltakelsen Forskningsinfrastruktur for musea i Vestland, med deltagere på begge skrivesamlingene dette året. Vi ser tydelig verdien av dette samarbeidet.

Digitalt Museum er en viktig kanal for museenes kunnskapsproduksjon. Her har vi fått til mye i 2023, med flotte artikler knyttet til vårt pågående arbeid med tekstilsamlingene.

Bymuseets interne fagseminar - St. Jørgen-seminaret – ble avholdt én gang i 2023. Temaer var Bryggen og publikum, lepraforskning og nye metoder for bygningsdokumentasjon.

I 2023 ble det publisert en monografi og et bokkapittel av Bymuseets ansatt. I tillegg jobbes med følgende artikler med mål om publisering i fagfellevurderte kanaler.

Publisert 2023:

- Sigrid Samset Mygland: Women in Medieval Bergen. Gender and Material Culture. | The Bryggen Papers uib.no Vol 9
- Espen Kutschera: «The reconstruction of footwear»: From analysis to reconstruction. Fashioning the Viking age 2. København 2023

Pågående skriveprosjekter

- Meinrad Pohl: «The making of a controversy: The Hansen-Neisser-debate revisited». Tilknyttet utstillingen «Oppdagelsen». Ferdig, gjøres klar for innsendelse.
- Christine Frønsdal: «Et museums rolle i styrking og bevaring av bærekraftige og levelige nabolag». Skrives i forbindelse med Muse-kurs vår-24. Planlagt innsendt Norsk museumstidsskrift.
- Kari Skarprud Pettersen: «Om Alvøens museumshistorie». Utkast foreligger, skal bearbeides og kortes ned før innsendelse til tidsskrift.
- Baard Skogrand: «Et møte med stillstandsbyen?». Analyse av Ivar Aasens møte med Bergens intellektuelle nettverk i 1841. Utviklet fra utstillingen «Smarte Bergensere?».

-
- Baard Skogrand: «Filosofen går i land». Prosjektessay knyttet til bokprosjektet «Monrads utfordringer» støttet av Fritt Ord og Faglitterær forfatterforening. 2/3 ferdigstilt førsteutkast.
 - Sigrid Samset Mygland: "Material Culture on Display. Archaeological Accessory or science-based medieval Mediator?" Artikkel til det nordiske arkeologiske tidsskriftet «Meta». Skisse ferdig, deadline medio februar 2024.
 - Sigrid Samset Myglands materialgjennomgang og studier i forbindelse med «The Borgund Kaupang Project» vil munne ut i to artikler, «The demographic composition of townspeople at Borgund» og «Gender and gender-related production and consumption in Borgund in a comparative perspective; Borgund, Norway and the North Atlantic». Ferdigstilles i 2024 og 2025. Mygland har dessuten i 2023 redigert artikkelsamlingen Under jorden, med bidrag fra flere av museets ansatte i trykken februar 2024 og en Bryggen Papers utgivelse. Hun hatt også hatt innlegg på tre vitenskapelige konferanser.

Gjenstand fra utstillingen «Under jorden» Bryggens Museum (UiB/UM). Foto: Bymuseet i Bergen

Stiftelsen Bymuseet i Bergen
Org.nr: 988 212 024

Resultatregnskap

NOTER	DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2023	2022
	Salgsinntekt	3 122 861	1 975 552
	Billettinntekter	13 347 483	10 012 823
	Leieinntekter	10 733 031	10 190 726
1, 2	Tilskudd	58 548 969	58 738 906
	Sum driftsinntekter	<u>85 752 343</u>	<u>80 918 007</u>
	Endring beholdn. varer under tilvirkn. og ferdigvarer	-471 468	48 039
	Varekostnad	2 041 935	900 901
3	Avskrivninger	9 218 910	9 401 531
4, 5	Lønnskostnad	49 723 580	42 773 064
4	Annen driftskostnad	26 598 728	28 638 171
	Sum driftskostnader	<u>87 111 685</u>	<u>81 761 705</u>
	Driftsresultat	<u>-1 359 342</u>	<u>-843 698</u>
	FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
	Renteinntekt	2 049 375	838 096
	Annen finansinntekt	7 780	5 622
	Rentekostnad	217 049	91 045
	Annen finanskostnad	9 368	6 256
	Resultat av finansposter	<u>1 830 738</u>	<u>746 417</u>
6	Årsresultat	<u>471 396</u>	<u>-97 281</u>
	OVERFØRINGER		
	Overført fra/til annen egenkapital	-471 396	97 281
6	Sum overføringer	<u>471 396</u>	<u>-97 281</u>

Stiftelsen Bymuseet i Bergen
Balanse pr. 31. desember

NOTER	EIENDELER	2023	2022
	Anleggsmidler		
	Immaterielle eiendeler		
3	Utvikling	84 885	169 773
	Sum immaterielle eiendeler	<u>84 885</u>	<u>169 773</u>
	Varige driftsmidler		
	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	35 620 489	35 979 100
	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	21 825 597	23 517 935
3	Sum varige driftsmidler	<u>57 446 085</u>	<u>59 497 035</u>
	Finansielle anleggsmidler		
7	Investeringer	1 586 786	1 586 786
	Investeringer i aksjer og andeler	79 000	51 000
5	Pensjonsmidler	2 815 996	580 600
	Sum finansielle anleggsmidler	<u>4 481 782</u>	<u>2 218 386</u>
	Sum anleggsmidler	<u>62 012 752</u>	<u>61 885 194</u>
	Omløpsmidler		
	Varer	<u>2 001 962</u>	<u>1 524 438</u>
	Fordringer		
	Kundefordringer	1 298 358	345 565
	Andre kortsiktige fordringer	8 381 935	10 121 290
	Mellomregninger stiftelsen	199 652	474 377
	Sum fordringer	<u>9 879 945</u>	<u>10 941 231</u>
8	Bankinnskudd, kontanter o.l.	<u>45 545 869</u>	<u>43 149 463</u>
	Sum omløpsmidler	<u>57 427 776</u>	<u>55 615 132</u>
	SUM EIENDELER	<u>119 440 528</u>	<u>117 500 327</u>

Stiftelsen Bymuseet i Bergen

Balanse pr. 31. desember

NOTER	EGENKAPITAL OG GJELD	2023	2022
	Egenkapital		
	Innskutt egenkapital		
	Grunnkapital	2 194 239	200 000
	Sum innskutt egenkapital	<u>2 194 239</u>	<u>200 000</u>
	Opptjent egenkapital		
	Annen egenkapital	20 805 394	19 382 115
	Sum opptjent egenkapital	<u>20 805 394</u>	<u>19 382 115</u>
6	Sum egenkapital	<u>22 999 633</u>	<u>19 582 115</u>
	Gjeld		
	Avsetning for forpliktelser		
9	Investeringstilskudd	56 686 190	65 311 294
	Sum avsetning for forpliktelser	<u>56 686 190</u>	<u>65 311 294</u>
	Annen langsiktig gjeld		
10	Gjeld til kredittinstitusjoner	4 979 573	5 545 609
	Sum annen langsiktig gjeld	<u>4 979 573</u>	<u>5 545 609</u>
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	6 934 926	4 997 393
	Skyldige offentlige avgifter	2 022 062	3 130 643
9	Investeringstilskudd	19 941 626	14 160 164
	Annen kortsiktig gjeld	5 876 519	4 773 109
	Sum kortsiktig gjeld	<u>34 775 133</u>	<u>27 061 309</u>
	Sum gjeld	<u>96 440 896</u>	<u>97 918 211</u>
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	<u>119 440 528</u>	<u>117 500 327</u>

Bergen, 20. februar 2024

Eivind Haldor Hermansen
styrets leder

Evy Greve
nestleder

Anita Garlid Johannessen
styremedlem

Harald Queseth
styremedlem

Øivind Sørbø Johannessen
styremedlem

Elin Johannessen
styremedlem

Baard Olav Skogrand
styremedlem

Anne Cecilie Brun
styremedlem

Astrid M. Strømsnes
direktør (konstituert)

Stiftelsen Bymuseet i Bergen

Kontantstrømoppstilling

	2023	2022
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:		
Årsresultat før skattekostnad	471 396	-97 281
Ordinære avskrivninger	9 218 910	9 401 531
Pensjonskostnad uten kontanteffekt	-1 473 106	-1 464 850
Endring i varer	-477 524	41 638
Endring i kundefordringer	-952 793	-82 437
Endring i leverandørgjeld	1 937 533	3 215 506
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	-1 097 570	-2 005 358
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	7 626 846	9 008 749
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-4 670 535	-3 858 603
Utbetalinger til investeringer i finansielle anleggsmidler	-28 000	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4 698 535	-3 858 603
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:		
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-566 036	-632 683
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-566 036	-632 683
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	2 362 273	4 517 460
Tilgang likvide midler fusjon Hordamuseet	34 133	0
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 1.1.	43 149 463	38 632 004
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.	45 545 869	43 149 463

På oppdrag for Bergen og bergenserne

BYMUSEET.